

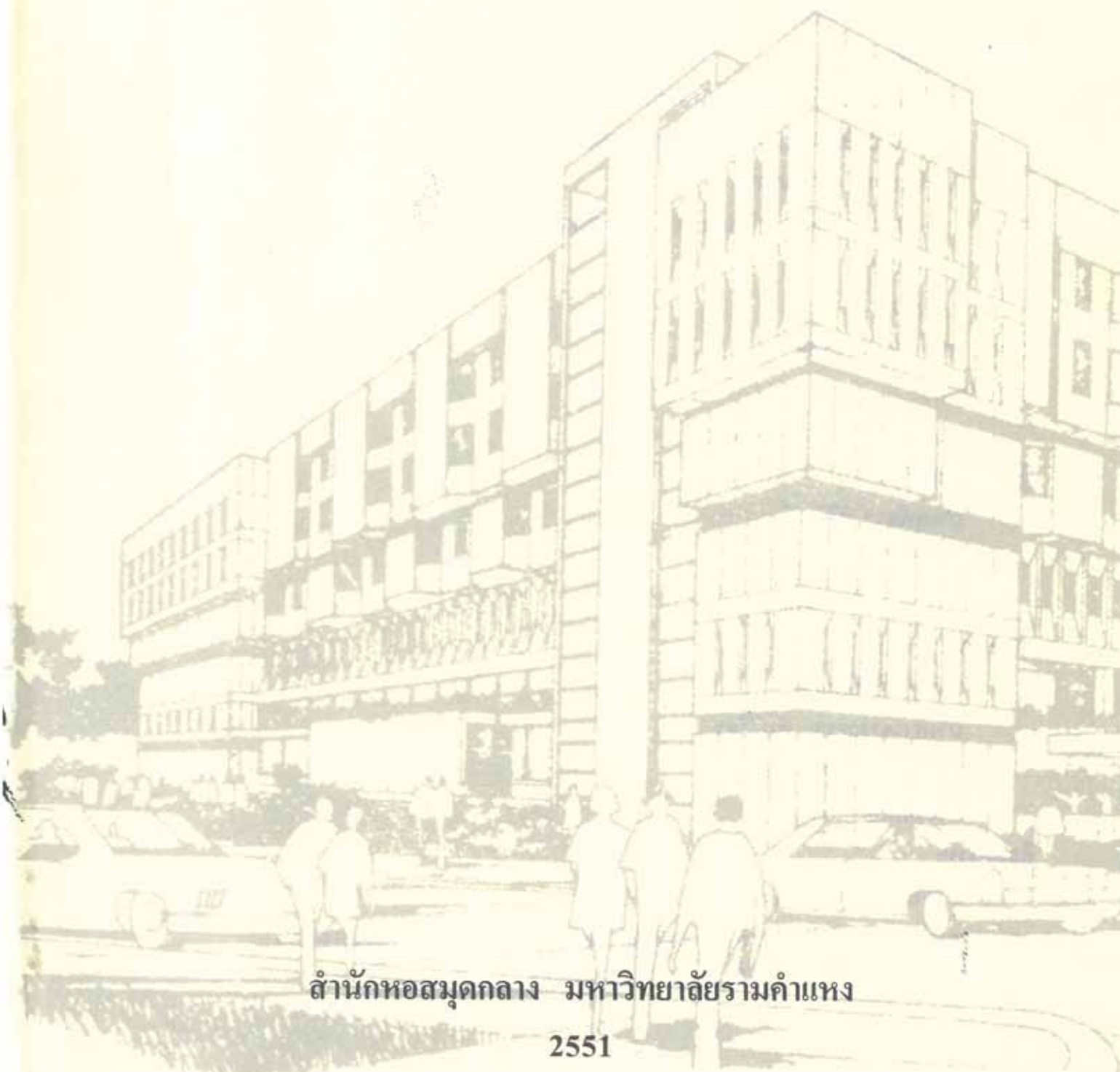
๓๖ ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง



www.lib.ru.ac.th

Ramkhamhaeng University Library ©RU Lib Archives

36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง



สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2551

จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส

36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เจ้าของ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2551

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

ข้อมูลบัตรรายการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สำนักหอสมุดกลาง.

36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง / สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. — กรุงเทพฯ: สำนัก, 2551.

1. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. สำนักหอสมุดกลาง. 2. ชื่อเรื่อง.

LG395.B335

027.7593

ISBN : 978 974 576 0486

บรรณาธิการ :

นางสุทธิดาวัลย์ วงศ์ทองสรรค์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

นางสุพัตรา ศิริวัฒน์

นางสาวสุทามาส คัสตุล

นางสาวอรพิน เจนสมบูรณ์

กองบรรณาธิการ:

นายสุชาติ พิกุลเทศ

นางสาวจารุวรรณ ตันวิจิตร

นางชวันชม ปทุมลักษณ์

นางวันเพ็ญ โกวิทวิบูล

ศิลปินกรรม:

นายกฤษดา เรืองสถาน

ออกแบบปกโดย : บริษัท พี.วาทีน พับลิเคชั่น จำกัด โทร. 0-2514-4071-3 โทรสาร 0-2514-4074

จัดพิมพ์โดย : บริษัท พี.วาทีน พรินติ้ง จำกัด โทร. 0-2965-1511, 0-2965-0100

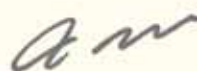
สารอธิการบดี

มหาวิทยาลัยรามคำแหงขอแสดงความชื่นชมยินดีที่สำนักหอสมุดกลางจัดทำหนังสือ “36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง” ในโอกาสครบรอบ 36 ปี ของการก่อตั้งสำนักหอสมุดกลาง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และจัดเก็บข้อมูลในลักษณะจดหมายเหตุของสำนักฯ สำหรับการเผยแพร่และค้นคว้าต่อไป

สำนักหอสมุดกลางก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับการก่อตั้งมหาวิทยาลัยในปี 2514 เป็นหน่วยงานที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเรียนการสอน วิชาการ การวิจัย และศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะการบริการนักศึกษารามคำแหงซึ่งมีจำนวนหลายแสนคน มีทั้งนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก หากรวมทั้งบัณฑิตศึกษาก็รามคำแหงแล้วเป็นจำนวนนับล้านคน จะเห็นได้ว่าเคยใช้บริการห้องสมุดแห่งนี้มาแล้ว สำนักหอสมุดกลางจึงมีภาระหน้าที่บริการที่แสนจะหนักแต่ได้มีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าตามลำดับ ควบคู่กับการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสำนักหอสมุดกลางได้มีการเร่งพัฒนาทุก ๆ ด้าน เพื่อความเป็นสากลและเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (e-Library) ที่สมบูรณ์แบบ รวมทั้งก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์ สำนักหอสมุดกลางยังได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการ จากผู้ตรวจสอบภายนอก สำหรับการประกันคุณภาพด้านบริหารจัดการตามระบบประกันคุณภาพ ISO 9001:2000

ในการที่สำนักหอสมุดกลางได้จัดทำหนังสือ “36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง” ในโอกาสครบรอบ 36 ปี ของการก่อตั้งสำนักหอสมุดกลางขึ้นนี้ นับเป็นการอนุรักษ์และจัดเก็บข้อมูลจดหมายเหตุของสำนักฯ โดยเฉพาะประวัติและการพัฒนาของสำนักฯ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกทั้งเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลและใช้ค้นคว้าต่อไป ในการนี้ทางมหาวิทยาลัยขอชื่นชมในความคิดริเริ่มและเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่หน่วยงานอื่น ๆ

ในโอกาสนี้ ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ท่านนับถือ รวมทั้งอำนาจเดชะบารมีแห่งองค์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช โปรดอำนวยพรให้คณะผู้บริหารและบุคลากรของสำนักหอสมุดกลางทุกท่านจงมีแต่ความสุข ความเจริญ มีสติปัญญาที่เพิ่มพูน ประสบความสำเร็จในสิ่งที่พึงปรารถนาทุกประการ เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและดำเนินชีวิต ขออวยพรให้สำนักหอสมุดกลางเจริญก้าวหน้า วัฒนาสถาพร สืบไป



(รองศาสตราจารย์ คิม ไชยแสนสุข)
อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

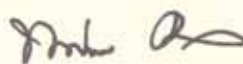
สารผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

คิดแทนความรู้สึกของบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง นับเป็นเรื่องที่น่าชื่นชมอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวิสัยทัศน์ มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำทางการศึกษาเพื่อเป็นศูนย์กลาง การศึกษาแห่งหนึ่งของโลก โดยมีสำนักหอสมุดกลางเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ต้นนับจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลานานกว่า 36 ปี สำนักหอสมุดกลางยังคงมุ่งมั่นพัฒนาการบริการ บริหารงานห้องสมุดแบบสมัยใหม่ และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ พร้อมสรรค์สร้างพัฒนาจากห้องสมุดอัตโนมัติไปสู่ห้องสมุดดิจิทัล ให้สมกับคำกล่าวที่ว่า “ระบบมี มาตรฐาน บริการมีคุณภาพ”

ในความรู้สึกของตัวเอง “ห้องสมุด คือ คลังแห่งปัญญา เป็นหัวใจของการศึกษา เชื่อว่าทุกคนที่อยู่ใน องค์การการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู อาจารย์ และนักศึกษา จะถือว่าห้องสมุดเป็นหัวใจสำคัญ เป็นเครื่องมือ เครื่องมือในการที่จะเพิ่มศักยภาพให้ตัวเอง ทุกคนไม่สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยการคิดด้วยตัวเอง ได้ทั้งหมด หลาย อย่างต้องดูแนวทางการคิดของคนอื่นแล้วจึงนำมาปรับปรุงพัฒนาความคิดของตัวเองได้ ดังนั้นจึงหนีไม่พ้นเรื่อง การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งความรู้ ซึ่งอันที่จริงไม่มีห้องสมุดไหนบนโลกที่มีความสมบูรณ์ครบทุกอย่าง แต่อย่าง น้อยการให้ นโยบายกับบรรณารักษ์ห้องสมุดว่าจะบริการอย่างไรให้ผู้ที่มาใช้บริการเกิดความประทับใจและ ความพึงพอใจมากที่สุด หมายความว่า ถ้าเขาเข้ามาใช้บริการแล้วไม่มีข้อมูลที่ต้องการ เราสามารถชี้แนะหรือแนะนำ แหล่งค้นคว้าข้อมูลอื่น ๆ รวมถึงการดูแลประสานงานกับห้องสมุดอื่น ๆ เพื่อขอข้อมูลที่ต้องการให้ได้ นี่คือ การบริการที่คาดหวังว่า เมื่อผู้ใช้บริการเข้ามาในห้องสมุดแล้วจะไม่มีสีหน้าที่ผิดหวังกลับไป ขณะเดียวกันมองว่า “งานของห้องสมุด” ไม่ใช่การจัดเพิ่มระบบข้อมูลหรือให้บริการข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่ยังคงมีกิจกรรม ที่สร้างให้ห้องสมุดมีชีวิตชีวา ไม่ใช่ห้องสมุดที่แห้งแล้ง เงียบเหงา มีแต่คนนั่งเฝ้าหนังสือซึ่งกระดากไปวัน ๆ”

สิ่งที่เป็ความภูมิใจอย่างสูงสุดของชาวหอสมุดกลาง คือ ห้องรามคำแหงอนุสรณ์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมใจ ของทุกคน เนื่องจากเป็นห้องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับขณะเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานปริญญาบัตร บัณฑิตรุ่นแรกของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งพิธี จัดขึ้นบริเวณหน้าสำนักหอสมุดกลาง จวบจนถึงวันนี้สำนักหอสมุดกลางยังคงเก็บรักษาห้องนี้ไว้เป็นอนุสรณ์ เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์

ท้ายสุดนี้ในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการได้ทำงานร่วมกับบุคลากรที่น่ารักและมีน้ำใจ เป็นเวลายาวนาน 8 ปี รู้สึกเป็นหนี้บุญคุณจริง ๆ และต้องขอขอบคุณคณะทำงานชุดนี้ ที่ทำให้หนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ตามที่ตั้งใจ ไว้ทุกประการ



(รองศาสตราจารย์ทศพร คล้ายอุดม)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

สารรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายบริหาร

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ก่อตั้งมาเป็นเวลาเกือบจะ 37 ปี ในเดือนพฤศจิกายน ที่จะถึงนี้ สำนักหอสมุดกลางเป็นส่วนหนึ่งของระบบมหาวิทยาลัย เป็นส่วนสนับสนุนการเรียนการสอนในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติ ซึ่งเป็นปณิธานของมหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลางได้ก่อตั้งมาพร้อมกับมหาวิทยาลัย ครั้งแรกแบ่งส่วนราชการเป็นกองห้องสมุด สำนักงานอธิการบดีและได้ก่อตั้งเป็นสำนักหอสมุดกลางในปัจจุบัน การดำเนินงาน การบริหารจัดการของสำนัก ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชา เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติ และมหาวิทยาลัยได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งสู่ e-University ที่เป็นมหาวิทยาลัยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นสำนักหอสมุดกลางจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยในการบริการทางวิชาการและวิจัยเพื่อมุ่งสู่ e-Library การพัฒนาด้านการบริการทรัพยากรสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ จะต้องตอบสนองอย่างทั่วถึง แม้จะอยู่แห่งใดก็ตามทั่วโลก โดยการทำให้ห้องสมุดเป็นแหล่งข้อมูลและข่าวสารสำหรับการเรียน การสอน และการวิจัย ให้กับนักศึกษาทุกระดับและประชาชนทั่วไปในการค้นคว้าข้อมูล ด้วยความมุ่งมั่นของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักได้ร่วมแรงร่วมใจกันตลอดมา เพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จ เป็นไปตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยและแผนกลยุทธ์สำนักหอสมุดกลาง

ในโอกาสนี้ ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลและบารมีพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เพื่อคลบบันดาลให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักหอสมุดกลาง จงมีความสุขความเจริญในหน้าที่การงานสืบไป

W. Jomr

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย จิตต์พานิชย์)

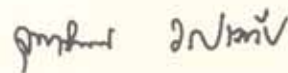
รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายบริหาร

สารรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายวิชาการ

36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถ้าเปรียบกับการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้น นับว่าเป็นช่วงเวลาที่ได้ผ่านปัญหา อุปสรรคในการทำงานมาระยะเวลาหนึ่งแล้ว จากการให้บริการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าสำนักหอสมุดกลางมีการพัฒนาองค์กรเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ใช้บริการไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาทุกระดับ รวมถึงผู้ใช้บริการภายนอกได้รับความพึงพอใจสูงสุด

ดิฉันมีความยินดีที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้านวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง แม้จะเป็นเวลาไม่นานนัก แต่ได้พบว่า บุคลากรของสำนักหอสมุดกลาง มีความรู้ ความสามารถ และความสามัคคีที่ทำงานในหน้าที่รับผิดชอบ หรืองานที่ได้รับมอบหมายจากมหาวิทยาลัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากรทุกท่าน นับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ครั้งหนึ่งในชีวิต ดิฉันได้รับประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากภาระงานสอน

สุดท้ายนี้ดิฉันหวังว่าบุคลากรทุกท่าน จักทำงานให้กับสำนักหอสมุดกลางอย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑารัตน์ วรประทีป)

รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายวิชาการ

บทบรรณาธิการ

หนังสือ "36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง" เล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความทรงจำจากอดีตถึงปัจจุบันของการจัดตั้งสำนักหอสมุดกลาง ในโอกาสครบรอบ 36 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์ให้เป็นหนังสือที่จัดเก็บข้อมูลในลักษณะจดหมายเหตุ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 บท โดยรวบรวมประวัติ พัฒนาการของสำนักหอสมุดกลางในทุก ๆ ด้าน อาทิ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ อาคารสถานที่ การให้บริการ กิจกรรม ผลงานทางวิชาการ และข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท เริ่มตั้งแต่เป็นกองห้องสมุดจนมาเป็นสำนักหอสมุดกลาง ที่มีการบริหารและการให้บริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล

เนื้อหาสาระในหนังสือเล่มนี้ ได้ศึกษาจากงานวิจัย เอกสารหลักฐานต่าง ๆ เท่าที่ค้นคว้าได้ รวมทั้งจากการสัมภาษณ์ การบอกเล่าจากท่านผู้รู้ และผู้ร่วมบุกเบิกในการก่อตั้งสำนักหอสมุดกลางหลาย ๆ ท่าน โดยเฉพาะ ศาสตราจารย์พิเศษอัมพร บันศรี ได้กรุณาตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาครอบคลุมสมบูรณ์มากที่สุด และที่สำคัญได้รับความกรุณาจากท่านอธิการบดี รองศาสตราจารย์กิม ไชยแสนสุข เขียนสารอธิการบดี รองศาสตราจารย์ทศพร กล้ายอุดม ผู้อำนวยการสำนัก ที่เห็นความสำคัญและให้โอกาสจัดทำหนังสือเล่มนี้ รองผู้อำนวยการสำนัก อดีตผู้อำนวยการสำนักทุกท่าน ที่ให้ความรู้และข้อคิดเห็น รองศาสตราจารย์ดร. พิมลพรรณ ประเสริฐวงษ์ เรพเพอร์ ได้กรุณาเขียนบทความที่ให้ความรู้และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาห้องสมุด รวมทั้งงานนาทศนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีคุณูปการต่อสำนักหอสมุดกลาง ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ เรื่องราวจากความทรงจำและประสบการณ์ตรงที่ท่านได้สั่งสมมา และนำมาเรียบเรียงไว้ ตลอดจนผู้มีอุปการคุณที่เห็นประโยชน์ด้วยการสนับสนุนทุนทรัพย์ในการจัดพิมพ์ หัวหน้าฝ่าย บุคลากรสำนักหอสมุดกลาง และคณะกรรมการจัดทำหนังสือทุกท่านที่ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ได้อุทิศเวลา ทูมเททั้งกำลังกาย กำลังความคิด เพื่อให้หนังสือเล่มนี้เป็นแหล่งความรู้ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นตัวหนังสือให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้า เกิดความภาคภูมิใจ และรับรู้ว่าการหอสมุดของตลาดวิชา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีการศึกษาสองระบบ ในหนึ่งมหาวิทยาลัย ได้สร้างความเสมอภาคทางโอกาสในการศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่ประชาชน ว่ามีกำเนิดมาอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และจัดเก็บข้อมูลในลักษณะจดหมายเหตุของสำนักหอสมุดกลาง สำหรับการเผยแพร่และการค้นคว้าซึ่งจะยังประโยชน์ไม่เฉพาะสำนักหอสมุดกลาง แต่จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง และจารึกไว้เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหงสืบไป

สำนักหอสมุดกลาง ขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

สุทธิฉาวัลย์ วงศ์ทองสรรค์

บรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
สารอธิการบดี	
สารผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง	
สารรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายบริหาร	
สารรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง ฝ่ายวิชาการ	
บทบรรณาธิการ	
บทที่ 1 เริ่มก่อกำเนิด เกิดความภาคภูมิใจ ก้าวไกลสู่สากล	
ช่วงเวลาเริ่มก่อกำเนิด (พ.ศ. 2514-2517)	2
ช่วงเวลาแห่งความภาคภูมิใจ (พ.ศ. 2518-2529)	10
20 ปี แห่งการก้าวไกลสู่สากล (พ.ศ. 2530-2550)	27
บทที่ 2 ระบบมีมาตรฐาน บริการมีคุณภาพ	75
สำนักงานเลขานุการ	76
ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด	80
ฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรห้องสมุดและทำรายการ	83
ฝ่ายบริการผู้อ่าน	89
ฝ่ายวารสารและเอกสาร	93
ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้าวิจัยและบริการพิเศษ	96
ฝ่ายวัสดุไม้ตีพิมพ์	102
ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด	106
ฝ่ายห้องสมุดวิชาเขต	111
บทที่ 3 ผู้นำ สก. สู่อำนาจสำเร็จ	117
บทที่ 4 วันแห่งความทรงจำ	129
กิจกรรมมหาวิทยาลัย	130
กิจกรรมสำนักหอสมุดกลาง	130
กิจกรรมบริการชุมชน	141
บทที่ 5 ผাগไว้ด้วยผลงาน	153
บทที่ 6 สำนักหอสมุดกลาง กับ 210 ความรู้สึก	181
บทที่ 7 นานาทัศนะ	199
บทความพิเศษ เรื่อง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในวันพุงนี้: วิสัยทัศน์	217
บรรณานุกรม	225
รายนามผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือ 36 ปี สำนักหอสมุดกลาง	231
คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหนังสือ 36 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	235